

Ledning av kvalitetsarbete i team

- värdet av att reflektera tillsammans
genom att använda ett
självreflektionsinstrument som
hjälpmedel

Agneta Abrahamsson, Bitr. professor
Vibeke Bing, Folkhälsovetare

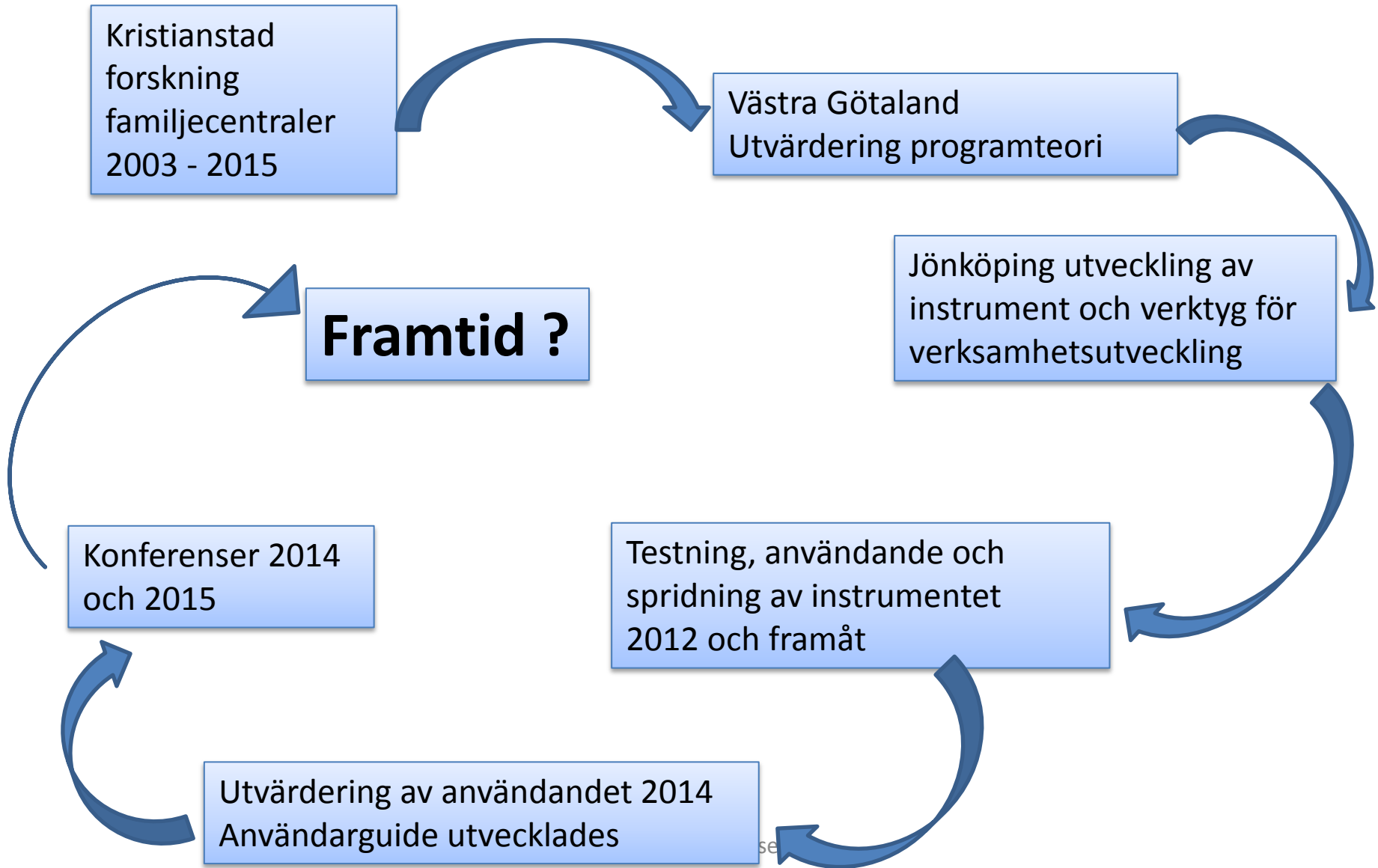
Agneta.Abrahamsson@hkr.se

Vibeke@vibekebing.se

Dagen

- Tala om att utveckla en kunskapsbaserad praktik på familjecentraler, med systematiskt med regelbunden uppföljning varje år.
- Självreflektionsinstrumentet
- Utvärdering av användandet
- Framtid

Kunskapspiralen

Varför familjecentral?

Samverka för att småbarnfamiljers behov inte ska falla mellan stolarna

Lärande, innovativa lösningar och mer flexibilitet utvecklas när flera professioner och sektorer samverkar (Filstad, 2012).

För vilka?

Barn- och mödrahälsovård säkerställer att ALLA föräldrar får tillgång till öppen förskola och social rådgivning.

Besökarna på öppen förskola kommer från alla socioekonomiska grupper i det geografiska upptagningsområdet.

Yta – djup i det som händer i den öppna verksamheten

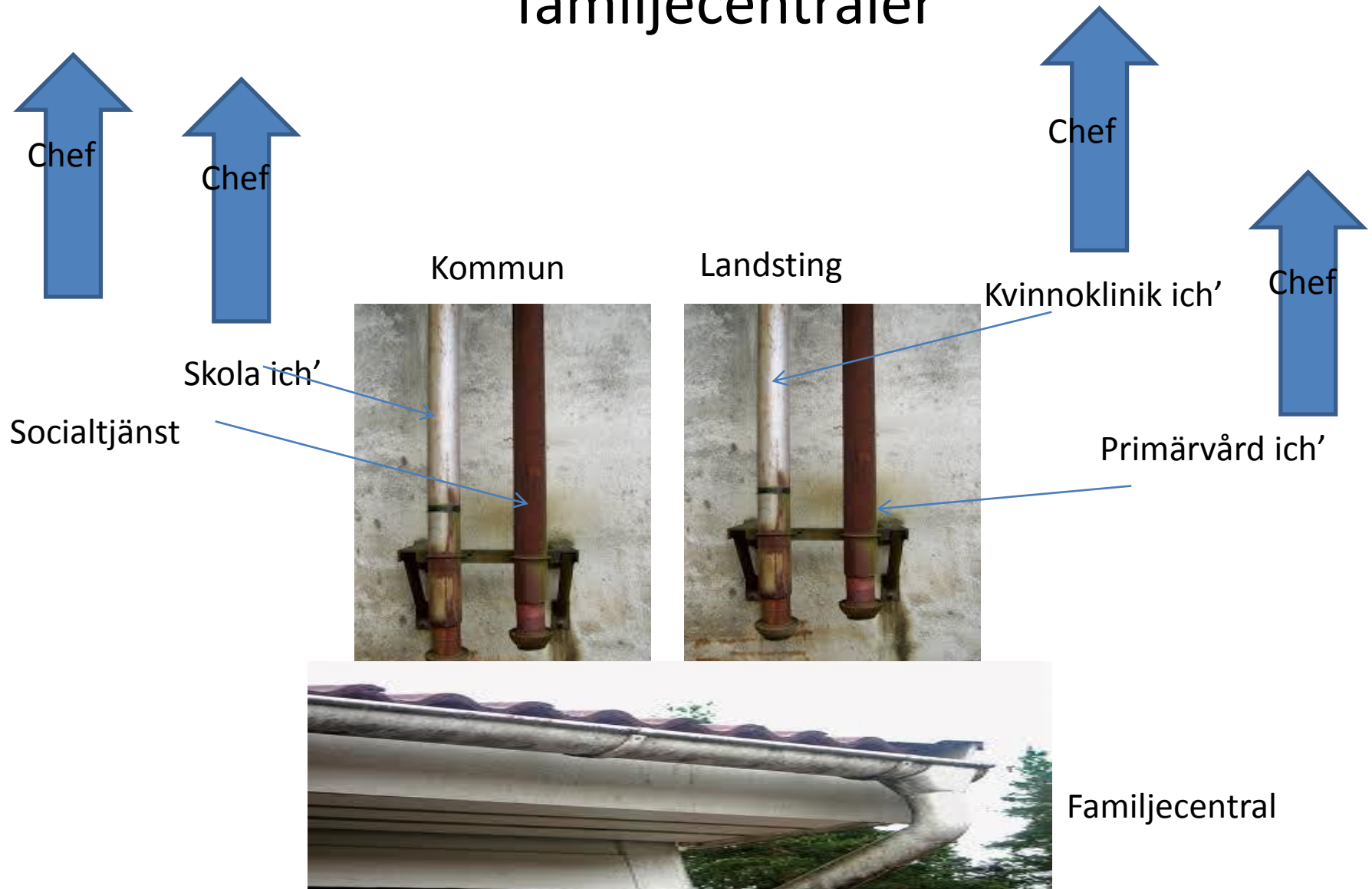

Föräldrar deltar gemensamt med sitt barn i stunder med lek, sång, läsning och mat. "Det ordinäras magi"

Vad händer under ytan?

Personalen skapar ramar för interaktion och samtal mellan föräldrar och lyfter barnens behov

De "bångstyriga" organisatoriska ramarna för familjecentraler

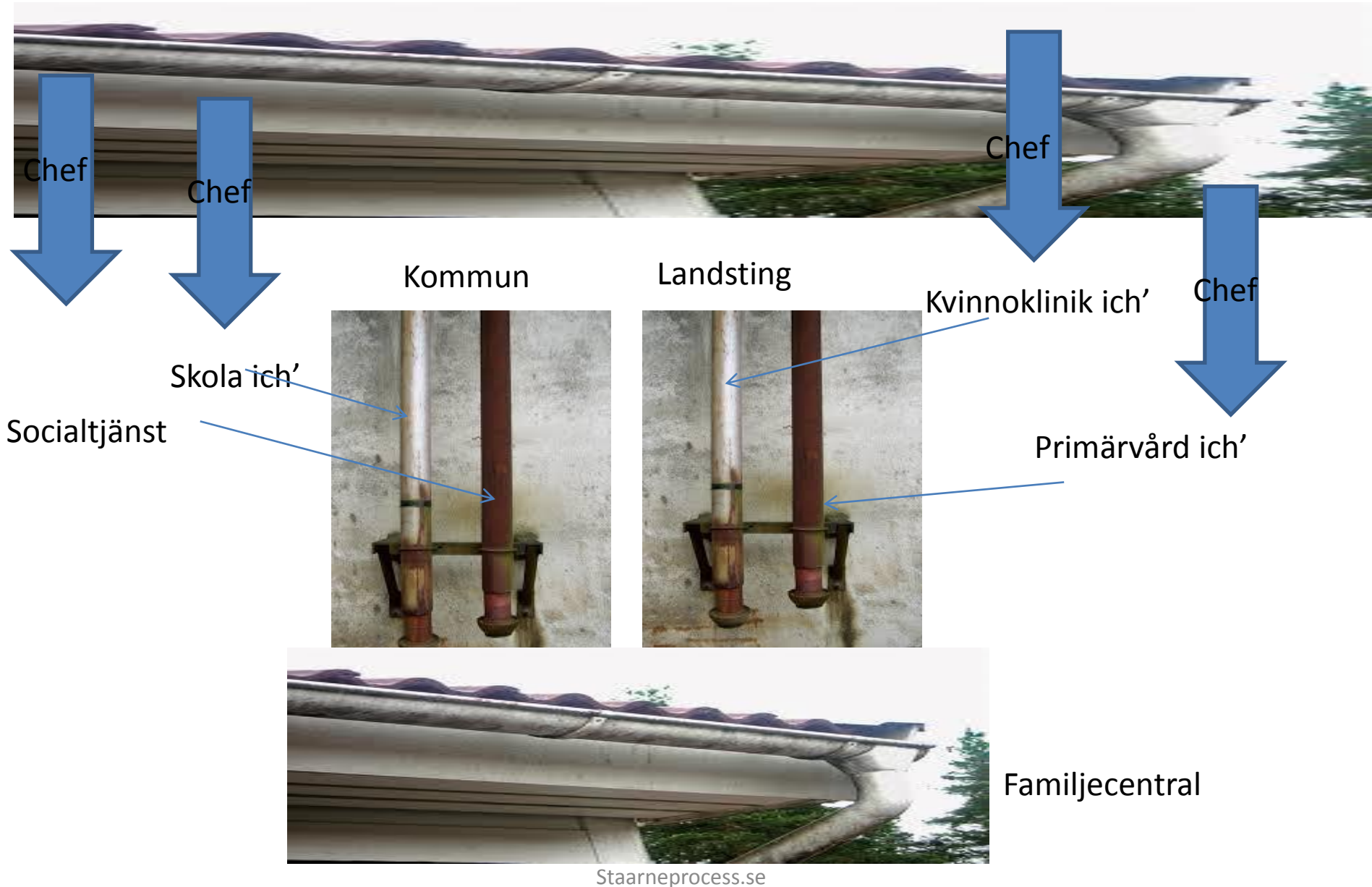

Att arbeta i en hängränna

Gemenskap, glädje och bekräftelse från andra

- Möten med föräldrar blir bättre
 - Vågar se mer när andra finns tillhands
 - Andra kan ta över när det behövs
 - Yrkesrollen blir tydligare
-
- Men, ständigt ifrågasättande
 - Dåligt insatta chefer
 - Brist på tid för samarbete

Att chefa tillsammans

Förutsättningar för varje sektor

Barnhälsa; basprogram
för alla barn
Utmaning ta tillvara på
potentialen i
familjecentralen

Öppen förskola drop-in navet
där alla yrkesgrupper görs
tillgängliga.
Skollag, allmänna råd.
Utmaning EJ obligatorisk

Mödrahälsa:
basprogram för alla
blivande föräldrar
Utmaning är
kvinnohälsans närhet
till medicinen

Social rådgivning en lagstadgad skyldighet enl
Socialtjänstlagen
Hela familjecentralen får tillgång till
socialtjänstens övriga resurser
Utmaning kontrasten till myndighetsutövning

Hur fungerar samverkan?

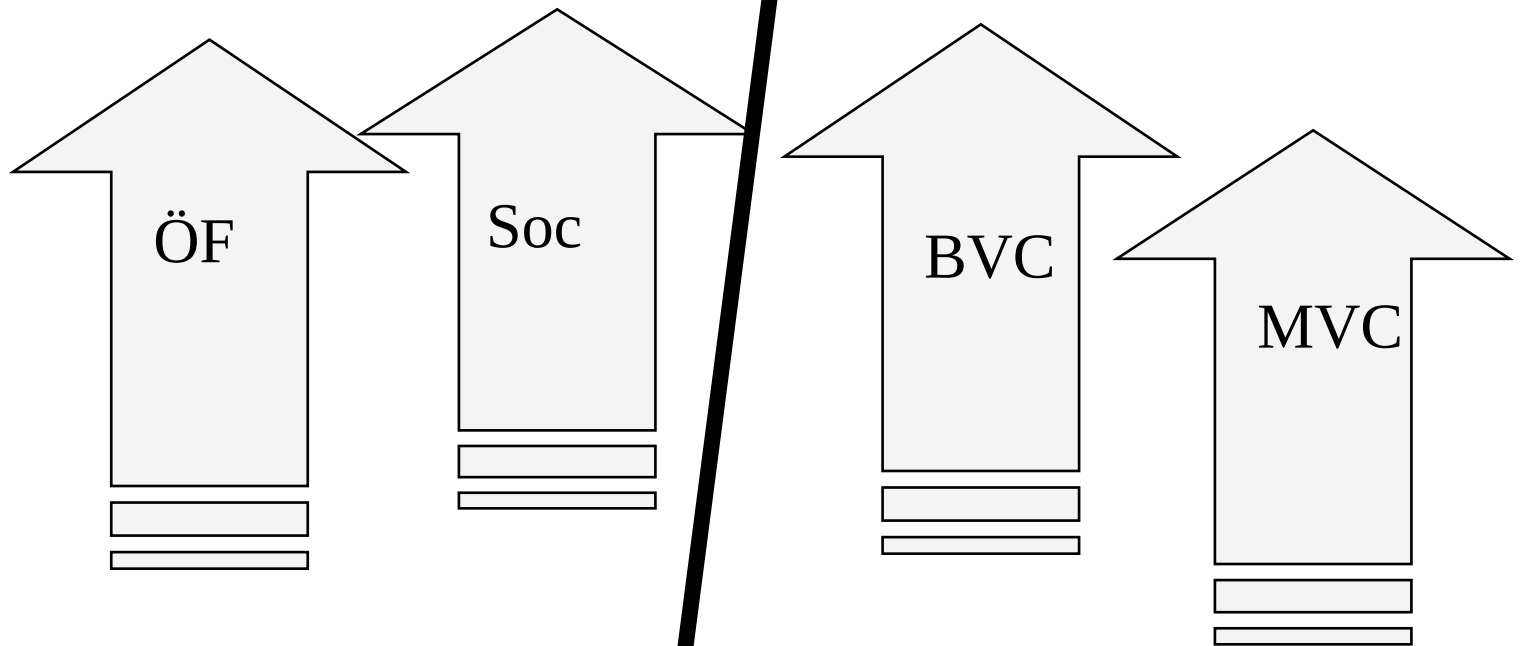
Det 'goda' tas för givet
... men i praktiken?

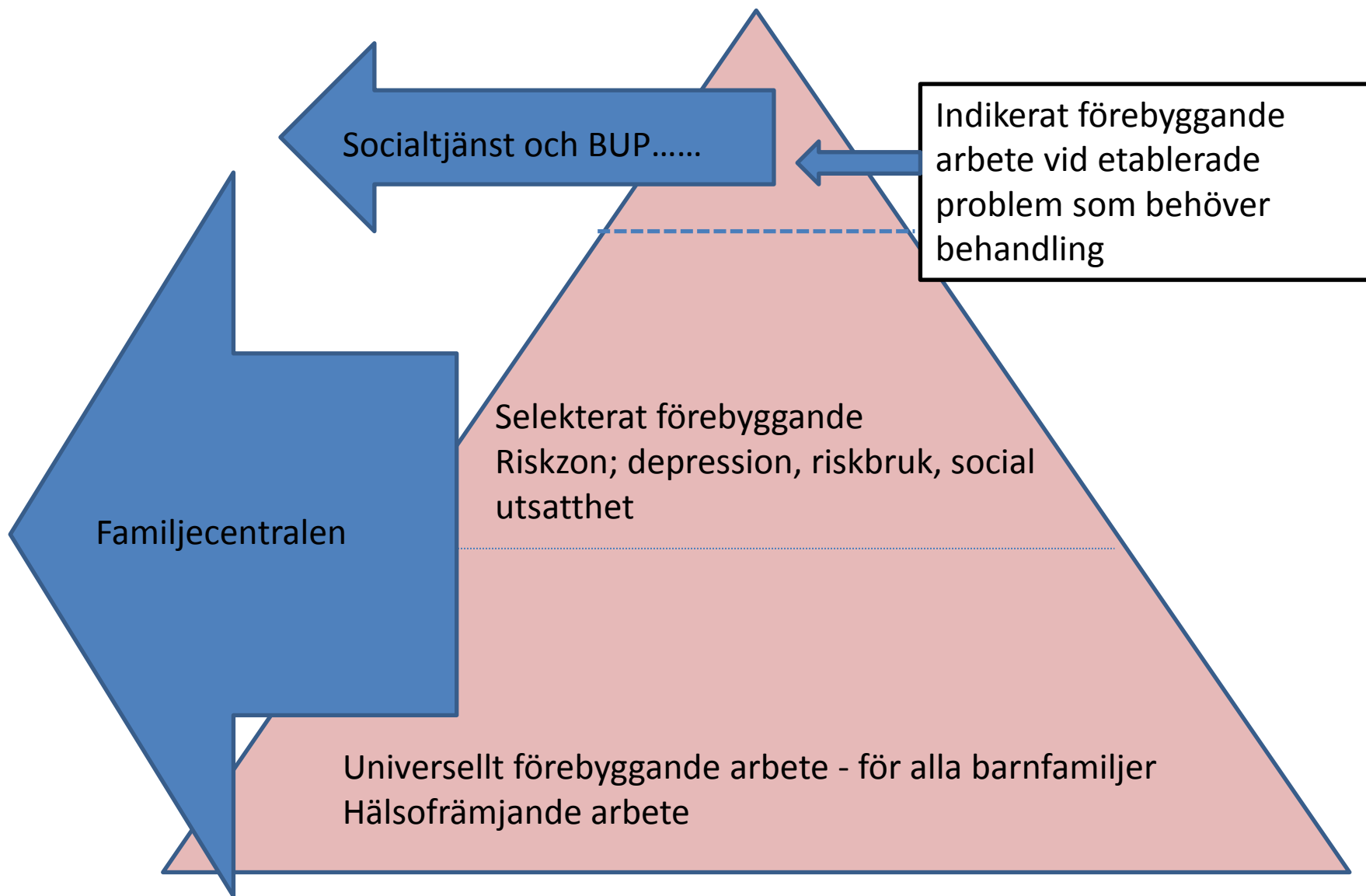

"Det var inte så lätt som vi trodde"

En osynlig vägg mellan socialpersonal och hälsopersonal

Vad innefattar den
kritiska skiljelinjen
inom
familjecentralen?

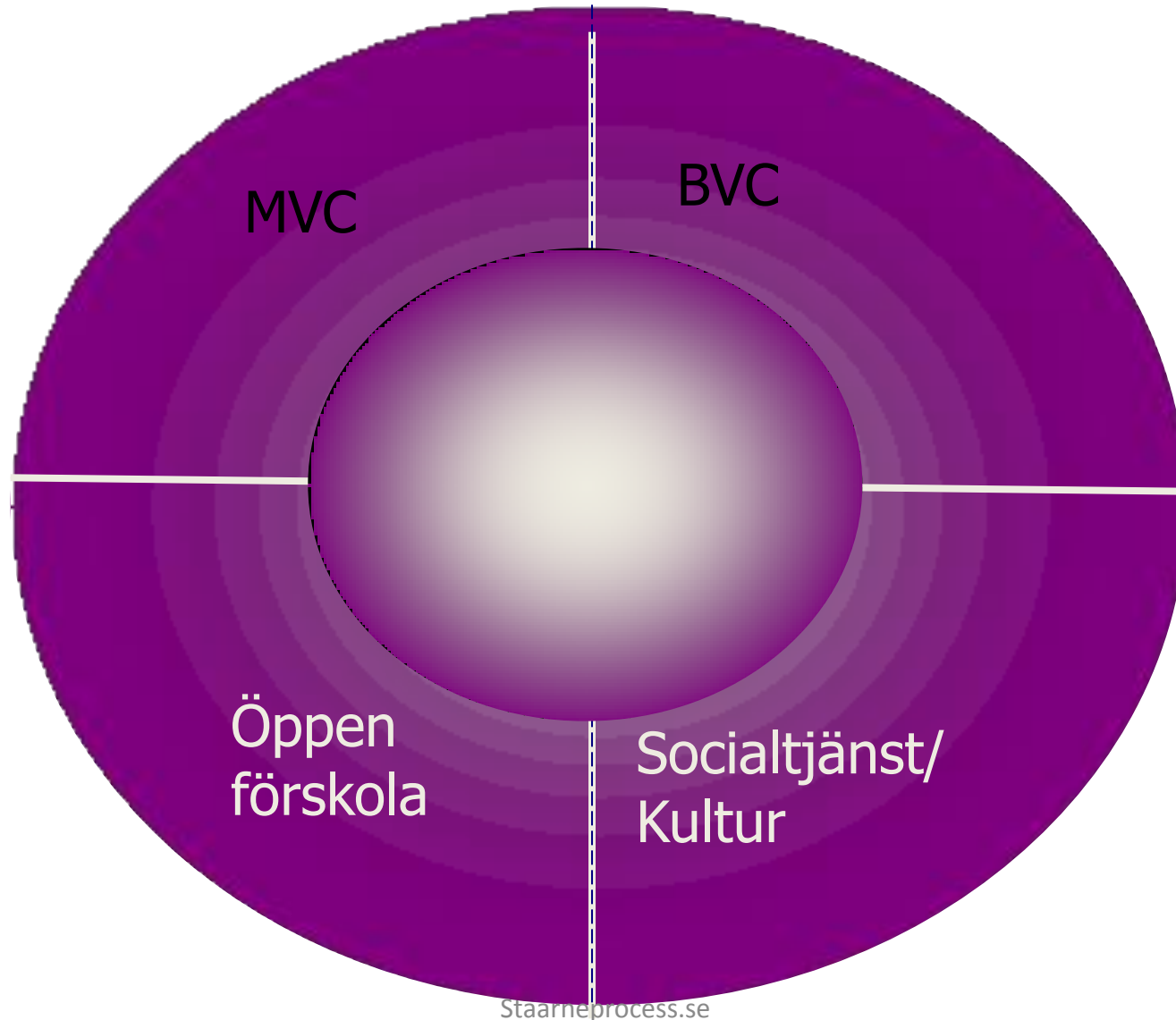

Självreflektionsinstrumentet

Syfte med självreflektionsinstrumentet

Förändringsteori för utvecklingsarbete av självreflektionsinstrumentet

Möten med föräldrar och barn blir bättre när man talar om det som görs. Då blir det mer medvetet och möjligt att ompröva och utveckla.

Innehållet i instrumentet ska vara baserad på forskning för att bidra till en kunskapsbaserad praktik.

Nilsen et al 2012, Tsoukas & Yanow, 2009

Användning av självreflektionsinstrument

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

Var och en på sin egen kammare sätter en siffra på alla påståenden

Medarbetarna tillsammans kommer överens om var familjecentralen som helhet befinner sig på skalan

Siffrorna är avsedda som diskussionsunderlag inte som objektiv bedömning av verksamheten

**Vi ger kunskap och stöd till familjer att göra
hälsofrämjande val /förändringar i sina liv**

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

På olika sätt stärker vi föräldra-barnrelationen i synnerhet när vi uppmärksammar föräldrars svårigheter

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

Vi utvecklar sätt att stärka svenska språket för föräldrar och barn med annat språk

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

Vi utnyttjar familjecentralens möjlighet för att tidigt upptäcka familjer med behov av extra stöd genom att samråda och konsultera varandra

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

MVC informerar kontinuerligt om öppen förskola och socionom med extra fokus på föräldrar som kan vara/bli i behov av extra stöd

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

Socionomen deltar i den öppna verksamheten i föräldragrupper för att presentera sig, bistå med kunskap om sociala frågor och bidra extra till tidiga insatser

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

Kunskap och respekt för yrkesgruppernas olika roller och skyldigheter visar sig i det vardagliga arbetet

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

Gemensamma mål för verksamheten på vår familjecentral finns och är förankrat hos all personal

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

De gemensamma målen följs upp regelbundet genom den årliga verksamhetsuppföljningen

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

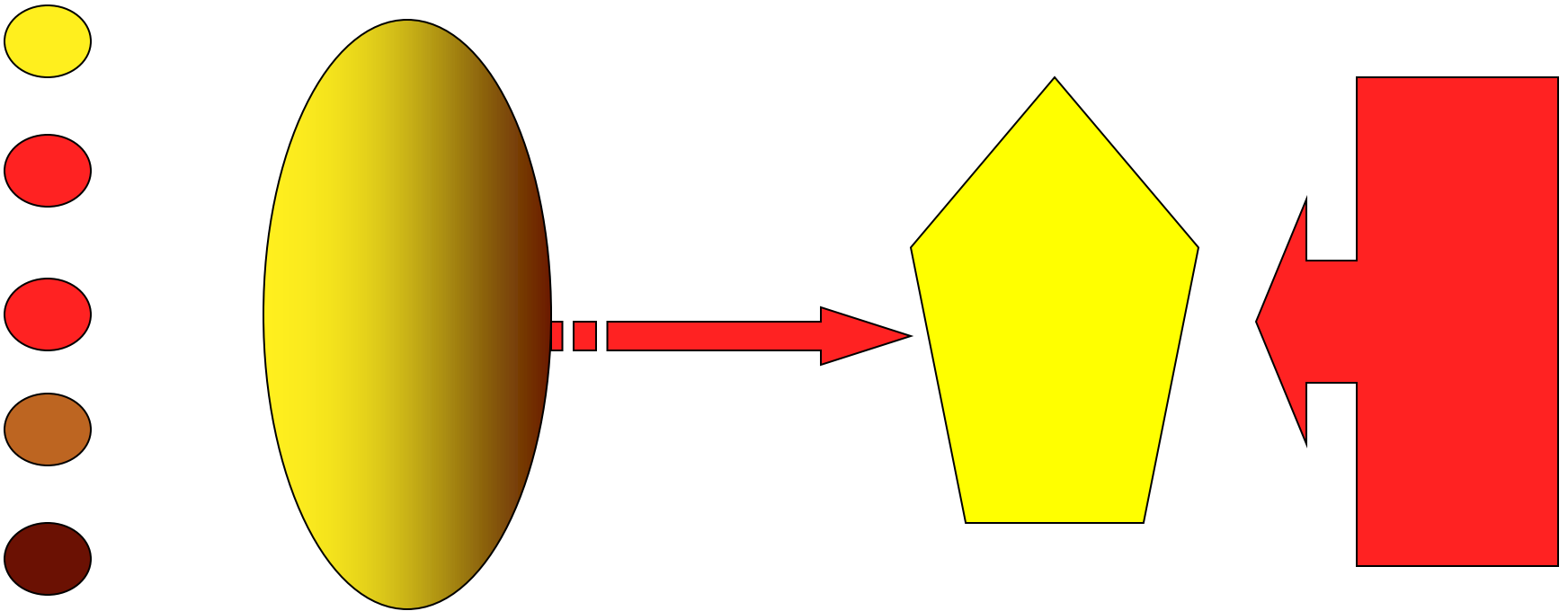
Ledningsgruppen deltar aktivt i verksamhetsuppföljning för hela familjecentralen

Skala för samtliga 29 påståenden

1.	2.	3.	4.	5.
Instämmer inte alls				Instämmer helt

Utvärdering av användandet av självreflektionsinstrumentet

Reflektion över påståenden

1. Var för sig 2-3. Tillsammans 3. Val förbättringsområden 4. Uppföljning

Instrumentet hjälper till att förverkliga familjecentralens idé genom att

- o Medvetandegörande
- o Stärka teamarbetet
- o Bidra till bättre ledning och styrning

Den nya medvetenheten innebär:

- o Att det uttalade blir tydligt
- o En fördjupad förståelse
- o Bekräftelse

*“Vi är mycket mer medvetna nu.
Vet var vi har varandra. Det
handlar inte om kritik. Vi har
olika roller, förutsättningar och
professioner men inga revir.”*

Om teamarbetet:

- o Öppenheten genererar förändring.
- o Inbördes relationer blir klargjorda
- o Resonemangen går att bygga vidare på
- o Husmötena får bättre struktur
- o Reflektionen har en samordnande funktion

*“ Vi svarade individuellt
men blev ett vi genom att
vi diskuterade. “*

Instrumentets betydelse för ledning och styrning

- Underlättar samordningen
- Understödjer kommunikation med styrgruppen
- Ger chefer inblick i verksamheten
- Ökar chefers delaktighet
- Fötydligar mål i verksamhetsplaner

Användarguide

Olika förutsättningar ger olika resultat men
alla kan ta steg framåt.

Användarguide

- Samordnare behöver ett hjälpmedel för att kommunicera till chefer och styrgrupp. Gäller även personalen.
- Tips och argument för användandet
- Återkoppling

En kunskapsbaserad praktik

Personalen kan kritisk reflektera på och utveckla den egna verksamheten genom att integrera **erfarenhet, utbildning, etiska aspekter med vetenskaplig kunskap**.

- **Första generationens** evidensbaserade praktik betonar användning av s.k. evidensbaserade metoder. Riskerar att utarma yrkeskunskap och professionellt handlande
- **Andra generationens** evidensbaserade praktik betonar reflekterande yrkeskunskap och professionellt handlande som viktig för att stärka kvaliteten i arbetet (Otto et al. 2009).

Ett vardagligt arbete enligt den andra generationens kunskapsbaserade praktik

- Ett kritiskt och stärkande **förhållningssätt** som bidrar till föräldrars självtillit
- **Reflektiv** förmåga
- Förmåga att **anpassa metoder** efter besökares mångfald och familjecentralens förutsättningar
- **Systematik** i förbättringsarbete

Hjälpmedel för ett systematiskt förbättringsarbete på familjecentraler

Självreflektionsinstrument

Användarguide

Självutvärdering;

Besöksstatistik

Slussningsstatistik

Föräldraenkät

”Årshjul à la Jönköping”

Till sist

Så här långt vet vi att instrumentet har hjälpt till att lösa problem som personalen pekade på 2006:

- Bättre kommunikation med chefer
- Mindre ifrågasättande

Instrumentet är användbart för att systematiskt utveckla en flexibel verksamhet som ständigt förändras

Verksamhetsplaner blir levande dokument

Mer av hängränna upp i organisationen – instrument för chefer

Inför framtiden kan vi se att instrumentet kan bidra till att identifiera forskningsområden, i synnerhet om liknande behov framkommer på många familjecentraler

Utvärdering självreflektionsinstrument

Nedladdning av rapport:

<http://www.staarneprocess.se/>

Självreflektionsinstrument och användarguide ingår i rapporten.

Årshjul för verksamhetsuppföljning kan fås från ann-charlotte.lilja@rjl.se